

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Кърлежово-преносими енцефалити в България в периода 2009-2012 г.

Tick-borne encephalitis in Bulgaria, 2009 to 2012

Източник: Eurosurveillance, Volume 18, Issue 46, 14 November 2013, E Mohareb¹, I Christova (iva_christova@yahoo.com)², A Soliman², R Younan¹, T Kantardjiev²

Кърлежово преносимите енцефалити (tick-borne encephalitis - TBE) се срещат в Централна и Северна Европа, Русия, Азия, Далечният Изток и Япония [1-3]. Етиологичният агент е вирус (tick-borne encephalitis virus-TBEV), принадлежащ към род *Flavivirus* на сем. *Flaviviridae*, който включва също и причинителите на жълтата треска (Yellow hemorrhagic fever), Денга треската (Dengue hemorrhagic fever), треската от Западен Нил (West Nile fever) и Японският енцефалит (Japanese encephalitis). Известни са три субтипа на този вирус: Европейски, Сибирски и Далечноизточен [4]. Тежестта на заболяването зависи пряко от субтипа на вируса [4].

Вирусът на кърлежовия енцефалит (TBEV) се предава на хората чрез ухапване от инфектирани кърлежи от вида *Ixodes ricinus* или при консумацията на непастеризирано мляко от инфектирани животни [5], обикновено кози, но също така овце и крави [6]. Инкубационният период е между 2-28 дни, най-често между 7 и 14 дни. По-къс е инкубационният период при ухапани от кърлежи пациенти и конфектирани с TBEV чрез мляко от заразени животни [5]. От 70% до 98% от инфекциите с TBEV са субклинични [5]. При клинично манифестираните случаи две трети от пациентите развиват неспецифични фебрилни симптоми през първата фаза на инфекцията [5]. Неврологичното разстройство обикновено се изразява в менингит или менингоенцефалит и се проявява през втората фебрилна фаза на заболяването. Двойнофазовата фебрилна реакция на пациентите е характерна за Западните субтипове на вируса, докато пациентите, инфектирани с Източните субтипове на вируса развиват само монофазно фебрилно заболяване [5]. В България заболяването кърлежов вирусен енцефалит задължително се регистрира и обявява от 1953 г. но е рядко срещано. За последните 60 години в България са установени само няколко случая на кърлежови енцефалити по хората причинявани от ухапвания от кърлежи (tick-borne encephalitis - TBE). Отчитайки забележителното нарастване на заболяемостта от TBE в Европа за последните 20 години е извършено проучване сред пациенти с остри вирусни менингити в България за периода 2009-2012 г. Изследвани са 86 случая на пациенти с вирусни менингити с неизвестна етиология. Остър кърлежов енцефалит бе потвърден само при 3-ма пациенти. Последният случай е през 2012 г., а другите 2 през 2009г. По този начин тези пациента се явяват първите потвърдени случаи на кърлежово-

преносими енцефалити (ТВЕ) в България. Рискът от ТВЕ е обясним поради ниската осведоменост за заболяването на служителите в хуманната и ветеринарната медицина.

Литературни източници:

1. Pavlidou V, Geroy S, Diza E, Antoniadis A, Papa A. Epidemiological study of tick-borne encephalitis virus in northern Greece. *Vector Borne Zoonotic Dis.* 2007;7(4):611-5.
<http://dx.doi.org/10.1089/vbz.2007.0107>
PMid:18171108
2. Hukić M, Numanović F, Sisirak M, Moro A, Dervović E, Jakovec S, et al. Surveillance of wildlife zoonotic diseases in the Balkans Region. *Med Glas (Zenica).* 2010;7(2):96-105.
3. Schultze D, Dollenmaier G, Rohner A, Guidi T, Cassinotti P. Benefit of detecting tick-borne encephalitis viremia in the first phase of illness. *J Clin Virol.* 2007;38(2):172-5.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.jcv.2006.11.008>
PMid:17204453
4. Ecker M, Allison SL, Meixner T, Heinz FX. Sequence analysis and genetic classification of tick-borne encephalitis viruses from Europe and Asia. *J Gen Virol.* 1999;80(Pt 1):179-85.
PMid:9934700
5. Dumpis U, Crook D, Oksi J. Tick-borne encephalitis. *Clin Infect Dis.* 1999;28(4):882-90.
<http://dx.doi.org/10.1086/515195>
PMid:10825054
6. Caini S, Szomor K, Ferenczi E, Székelyné Gáspár Á, Csohán Á, Krisztalovics K, et al. Tick-borne encephalitis transmitted by unpasteurised cow milk in western Hungary, September to October 2011. *Euro Surveill.* 2012;17(12):pii=20128. Available from:
<http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=20128>
PMid:22490310

18.11.2013 г.

Проф. д-р Георги Георгиев – експерт в ЦОР/БАБХ